

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
FACULTATEA RELAȚII INTERNAȚIONALE, ȘTIINȚE POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE
DEPARTAMENTUL RELAȚII INTERNAȚIONALE

CURRICULUM

la unitatea de curs/modulul

Etica profesională

Ciclul I, Licență

Specialitatea 0312.2 Relații Internaționale

AUTOR:

Putina Natalia, dr., conf. univ.

APROBAT

la ședința Departamentului

din 29 august 2024

Șef Departament,

Cristina Ejov, dr. hab., conf. univ.

APROBAT

la ședința Consiliului Facultății

din 30 august 2024

Decan,

Alexandru Solcan, dr., conf. univ.

CHIȘINĂU 2024

PRELIMINARII

Felul în care evoluează politica influențează toate sferele vieții sociale. Politica este la originea actelor celorlalte profesii, cel puțin prin legi, politica de distribuirea banilor publici și niveluri de impozitare. Dacă politica se practică fără scrupule, este de așteptat ca alte domenii să fie silite să devină ne-etice; în principal cel mai afectat domeniu poate să fie administrația publică.

Politica este pentru unii politicieni o ocupație vremelnică. Pentru alții devine o carieră. Ea însăși poate căpăta caracteristicile unei profesii speciale. Zona etică a politicii este cu atât mai sensibilă cu cât scopul vizat este menținerea încrederii publice în funcționarea instituțiilor, încredere fără de care democrația este doar spectacol politic. Republica Moldova nu este un caz de excepție, dar este un caz de creștere a scepticismului și a cinismului legat de activitatea politică și publică. Există un nivel mare de neîncredere în instituțiile publice și politice, în ideea centrală a democrației că poporul este suveranul, iar oamenii politici, diplomații și instituțiile vînsă contribuie la realizarea scopului comun. Din cauza acestei frecvente percepții, așteptările cetățenilor ca politicienii și funcționarii publici să aibă un anumit grad de exemplaritate morală este chiar mai mare decât în privința altor categorii, cu alt statut social.

Etica profesională este o disciplină de specialitate care poate juca un rol major. Ea vine să contribuie la formarea viitorilor profesioniști, având o importantă conotație deontologică, urmând să definească datoriile oamenilor politici/diplomaților și să contribuie la formarea valorilor și normelor etice și deontologice.

Statutul disciplinei. Cursul de *Etica profesională* face parte din pachetul de discipline generale ale specializării *Relații Internaționale*, nivel licență, din cadrul Facultății de Relații Internaționale, Științe Politice, și Administrative și, a Universității de Stat din Moldova. **Scopul** acestei discipline este de a forma competențe în domeniul eticii profesionale, contribuind la dezvoltarea profesionalismului și dimensiunii axiologice a persoanelor care activează în sectorul politic și public. **Obiective:** parcurgând această disciplină, studenții vor conștientiza că o bună înțelegere a principalelor contribuții privind dezvoltarea eticii politice și diplomatice, pe de altă parte vine să formeze viitorilor specialiști în domeniul viziune și reprezentare corectă privind dimensiunea axiologică și ipistemică a activității politice/diplomatice. **Baza metodică** a cursului oferă diverse mecanisme, tehnici, moduri de abordare a unităților de conținut și include ultimele noutăți științifice din domeniu. **Beneficiarii:** Cursul de Etică Profesională, face parte din pachetul de discipline generale ale specializării în științele politice, specialitatea *Relații Internaționale*, nivel licență, din cadrul Facultății Relații internaționale, Științe Politice și Administrative, ale Universității de Stat din Moldova, cu limba română, rusă și engleză de predare.

I. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Forma de învățământ	Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Semestrul	Ore total:				Evaluare	Nr. de credite
				Total	inclusiv				
					C	S	LI		
Relații Internaționale cu frecvență la zi	G.06.O.62	Etica profesională	VI	60	14	14	32	ex	2
Relații Internaționale cu frecvență redusă	G.08.O.58	Etica profesională	VIII	60	8	2	50	ex	2

II. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Unități de conținut	Ore					
		Curs		Seminar		Lucrul individual	
		RI zi	RI f/r*	RI zi	RI f/r	RI zi	RI f/r
1.	Statutul epistemologic al eticii profesionale: relația etică și morală	2	2	2	-	-	
2.	Importanța eticii în viața politică	2	-	2	-	2	2
3.	Probleme de etică aplicată în politică și relațiile internaționale	-	-	-	-	6	6
4.	Paradigme etico-politice clasice și contemporane	2	-	2		4	6
5.	Concepte centrale în deontologia profesională	-	-	-	-	2	2
6.	Principii deontologice în raport cu autoritatea	2	2	2	-	2	4
7.	Probleme etice în sfera politică și publică - corupția	2	2	2	-	6	10
8.	Problema corupției: Cazul Republicii Moldova	-	-	-	-	2	4
9.	Integritatea profesională	2	2	2	-	4	6
10.	Norme de deontologie profesională - actualitatea codurilor deontologice	2	-	2	2	10	10
11.	Etica în campaniile electorale	2	-	-	-	4	-
12.	Total	14	8	14	2	32	50

III. COMPETENȚE GENERALE, PROFESIONALE ȘI REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII

COMPETENȚE GENERALE (CG)	REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII (RI)
CG 2. Asistarea procesului decizional în activitatea instituțiilor și organizațiilor social-politice	Rezultatul învățării 2. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate evalua sarcinile și determina activitățile necesare gestiunii afacerilor externe prin corelare cu cadrul normativ și de politici externe</i>
CG 4. Gestionarea acțiunilor de implementare a obiectivelor politicii interne și externe	Rezultatul învățării 5. <i>Absolventul/ candidatul la atribuirea calificării poate identifica mijloace de monitorizare a realizării obiectivelor politicii externe</i>
COMPETENȚE PROFESIONALE (CP)	
CP4. Evaluarea situației politice, sociale, economice și geostrategice a fiecărei regiuni la nivel internațional	Rezultatul învățării 12. <i>Absolventul/ candidatul la atribuirea calificării poate analiza și descrie problema din perspectiva politicii externe a statului, aplicând cunoștințele teoretico - conceptuale</i>
CP5. Consiliere în domeniul afacerilor externe	Rezultatul învățării 14. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate propune modalități de a oferi asistență în realizarea acțiunilor întreprinse în domeniul relațiilor internaționale</i>

IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Tema 1 Statutul epistemologic al eticii profesionale: relația etică și morală Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RÎ 2, 5, 12, 14		
<i>Cunoștințe/unități de conținut</i>	<i>Abilități</i>	<i>Responsabilitate și autonomie</i>
<i>Cuvinte cheie: etică, morală, virtute, valoare, moralitatea, conștiință morală, deontologie etc.</i> • Semnificația conceptui de "etică" • Conceptualizarea termenului "morală" • Relația etică-morală • Funcțiile eticii profesionale	-cunoaște semnificația conceptului de "etică" -explică esența termenului "morală" -analizează esența conceptului etică versus morală - estimează rolul eticii profesionale prin prisma funcțiilor acesteia -argumentează rolul eticii în activitatea profesională	<i>Absolventul în mod autonom aplică conceptele teoretice ale eticii profesionale la studii de caz relevante pentru mediul profesional al relațiilor internaționale.</i>
Tema 2 Importanța eticii în viața politică Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RÎ 2, 5, 12, 14		
<i>Cuvinte-cheie: etică, morală, politică, virtute, problema "mâinilor murdare" etc.</i> •Cadrul etic al politicii •Necesitatea moralei în politică •Virtuți în politică •Etica în relațiile internaționale	- explică cadrul etic al politicii - determină principiile probleme de etică în domeniul politic - identifică rolul eticii și moralei în activitatea politică - analizează principalele provocări ale relației politice și morale - evaluează comportamentul oamenilor politici în termenii virtuților morale - argumentează interdependența eticii și relațiilor internaționale	<i>Absolventul în mod autonom identifică provocările etice specifice domeniului politic și să propună soluții pentru gestionarea dilemelor etice în contextul relațiilor internaționale; aplică principiile etice în analiza studiilor de caz din viața politică, dezvoltând o abordare critică și responsabilă în raport cu</i>

		problemele etice din acest domeniu
Tema 3 Probleme de etică aplicată în politică și relațiile internaționale Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RÎ 2, 5, 12, 14		
<i>Cuvinte-cheie: etică, morală, politică, etica aplicată, rațiunea de stat, realismul politic etc.</i> • Politica și ”problema mâinilor murdare”. • Problema binelui public și a rațiunii de stat • Teoria realismului și etica în politica externă a statelor. • Etica și asistența militară umanitară. • Etica și utilizarea violenței în război. • Etica și armele nucleare. • Problema libertății, deciziei și responsabilității în politică	- identifică principalele probleme de etică aplicată în domeniul politic și al relațiilor internaționale -analizează riscurile și factorii care determină principalele probleme de etică aplicată la etapa actuală -apreciază impactul problemelor de etică aplicată asupra evoluției politicilor statului la nivel național și internațional -argumentează comportamente și atitudini dezirabile ale guvernelor și organizațiilor internaționale în abordarea problemelor de etică aplicată	<i>Absolventul în mod autonom apreciază impactul deciziilor neetice asupra relațiilor bilaterale, cooperării internaționale și imaginii unui stat în context global; formulează soluții bazate pe principii etice pentru gestionarea provocărilor întâlnite în politică și relațiile internaționale.</i>
Tema 4 Paradigme etico-politice clasice și contemporane Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RÎ 2, 5, 12, 14		
<i>Cuvinte-cheie: virtuți, deontologism, utilitate (individuală și colectivă, privată și publică dreptate, acțiune dreaptă, imparțialitate, imperative categoric și practice, datorii morale perfecte, datorii morale imperfecte, libertate etc.</i> • Etica aristotelică • Etica de tip Kantian • Teoria etică utilitaristă • Contractualismul și etica drepturilor	- cunoaște esența ”eticii virtuților” fundamentată de Aristotel, - explică semnificația conceptelor cheie din teoria etică Kantiană, - apreciază utilitatea practică a eticii Kantiene - analizează relația dintre deontologia profesională și concepția utilitaristă, - construiește argumente pentru respectarea drepturilor fundamentale în contextul exercitării viitoarei profesii.	<i>Absolventul în mod autonom abordează problemele complexe din politica globală și relațiile internaționale cu integritate și responsabilitate etică.</i>
Tema 5. Concepte centrale în deontologia profesională Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RÎ 2, 5, 12, 14		
- Cuvinte-cheie: autonomie, libertate pozitivă, libertate negativă, rezonabilitatea alegerii, respect egal pentru persoană, paternalism, neglijență profesională,	-cunoaștesemnificația principiilor centrale ale eticii profesionale: autonomia, binefacerea, paternalismul, drepturile morale. -argumentează în favoarea	<i>Absolventul în mod autonom aplică comportamente etice și responsabile în orice domeniu profesional, având ca scop principal</i>

sacrificiu rezonabil, tratament preferențial, paternalism etc. • Autonomia • Binefacerea • Paternalismul • Drepturi și acțiuni dreaptă • Non-discriminarea la locul de muncă	autonomiei persoanei și argumente pentru situații de aplicare legitimă a paternalismului. -configurează categoriile cărora ar trebui să li se aplice politici afirmative, prevalându-vă de argumente de tip deontologist și consecințialist. - construiaște exemple de sacrificiu profesional rezonabil și de devotament profesional, -aplică bune-practici de tratament non-discriminatoriu la locul de muncă	menținerea încrederii publicului și a integrității profesiei.
Tema 6. Principii deontologice în raport cu autoritatea Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RÎ 2, 5, 12, 14		
<i>Cuvinte cheie: profesie, profesionalism, etică profesională, loialitate profesională, datorie, prestigiu, obligație profesională, autoritate, responsabilitate, consimțământ, paternalism, virtuți profesionale, valori profesionale, coduri de etică profesională, altruism, reciprocitate, delegarea a autorității, autoritate suficientă etc.</i> •Deontologia și autoritatea: necesitatea fundamentării principiilor •Caracteristicile ideale ale profesiilor •Analiza principiilor deontologice din perspectiva autorității	• cunoaște origile praxiologice ale deontologiei în funcțiile de conducere • analizează riscurile deontologice în funcțiile de autoritate • argumentează cerințele ideale ale profesiilor • modelează de situații de aplicare a principiilor etice în funcțiile de interes public și funcții de conducere și riscurile inaplicării acestor principii	<i>Absolventul în mod autonom aplică comportament etic, responsabil și transparent în interacțiunile cu autoritatea, contribuind la consolidarea încrederii și la prevenirea abuzurilor.</i>
Tema 7 Probleme etice în sfera politică și publică – corupția Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RÎ 2, 5, 12, 14		
<i>Cuvinte cheie: competențe, utilizarea defectuoasă a puterii, corupție, corupere, obligații etice contradictorii, loialitatea greșit înțeleasă, minciună în interes public, conflict de interese, trafic de influență, abuz în funcție etc.</i> • Esența conceptului de corupție	- cunoaște esența și particularitățile fenomenului de corupție - analizează riscurile de corupție și cauzele manifestării fenomenului - identifică forme și tipuri de corupție care pot fi întâlnite în domeniul politic și public - apreciază eficiența diferitor mecanisme de prevenire și	<i>Absolventul în mod Autonom promovează integritatea și etica în relațiile internaționale și sfera publică; aplică cunoștințele teoretice și instrumentele etice în analiza studiilor de caz legate de corupție, propunând măsuri de prevenire și combatere bazate pe principii etice și</i>

• Cauzele fenomenului de corupție • Tipuri de corupție • Forme sub care pot fi întâlnite comportamentul neetic și corupția • Abordări privind mecanisme de prevenire și combatere a corupției	combatere a fenomenului corupției	deontologice.
Tema 8 Problema corupției: Cazul Republicii Moldova Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RÎ 2, 5, 12, 14		
<i>Cuvinte cheie: strategii anti-corupție, obiective generale și specifice, piloni de realizare, , descurajarea, corupției, recuperarea produselor infracționale de corupție, etică și integritate în sectorul public și privat, transparența partidelor și instituțiilor publice, riscuri de corupție, monitorizare etc.</i> - Descrierea problemei corupției. Domeniile afectate • - Politicile statului privind prevenirea și combaterea corupției - definirea problemelor, -pilonii de integritate, -mecanisme de combatere, -implementarea strategiilor anti-corupție	- Cunoaște instrumentele politice și juridice anti-corupție în RM - analizează impactul strategiilor anticorupție până la etapa actuală - evaluează modul de implementare și indicatorii de progres în implementarea politicilor anti-corupție - proiectează soluții specifice pentru atingerea indicatorilor de progres în combaterea corupției	<i>Absolventul în mod autonom aplică competențe analitice și practice de a contribui la consolidarea integrității și responsabilității etice în Republica Moldova.</i>
Tema 9 Integritatea profesională Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RÎ 2, 5, 12, 14		
<i>Cuvinte cheie: activitate profesională, activitate vulnerabilă, autoritate anticorupție, factor de risc, favoritism, incident de integritate, integritate profesională, interes public, interes privat, manifestări de corupție etc.</i> • Sistemul legal și al autorităților privind controlul integrității publice din Republica Moldova • Măsurile de cultivare și asigurare a integrității profesionale • Măsuri de control a integrității în sectorul public și politic • Măsuri de consolidare a integrității în sectorul public și	- cunoaște sistemul instituțional și legal privind asigurarea integrității profesionale din Republica Moldova - explică competențele principalelor instituții din domeniul asigurării și controlului integrității profesionale - analizează mecanismul de cultivare, asigurare și control al integrității profesionale în sectorul public/politic - evaluează riscurile profesionale ce favorizează	<i>Absolventul în mod autonom respectă normele de integritate în activitatea profesională, identificând impactul pozitiv al acesteia asupra imaginii profesiei și a relațiilor internaționale; aplică principiile integrității profesionale în studii de caz și situații simulate, demonstrând capacitatea de a lua decizii etice și responsabile.</i>

politic	pierderea integrității profesionale în sectorul public/politic - recomandă măsuri de consolidare a integrității profesionale în sectorul public/politic	
Tema 10 Norme de deontologie profesională - actualitatea codurilor deontologice Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RÎ 2, 5, 12, 14		
<i>Cuvinte-cheie: normă deontologica, cod etic, cod deontologic, conduită profesională, principii profesionale etc.</i> - Deontologia în sectorul public și politic: relevanța codurilor deontologice - etică și deontologie în domeniul funcției publice - Deontologia profesională a personalului instituțiilor serviciului diplomatic	înțelege esența și necesitatea normelor de deontologie formalizate prin coduri etice determină principiile de bază a activității în sectorul public analizează prevederile de bază normative privind activitatea în cadrul serviciului diplomatic argumentează rolul codurilor deontologice în activitatea publică și politică proiectează norme de deontologie etică pentru domeniul profesional sau instituții publice sau politice	<i>Absolventul în mod autonom</i> aplică principiile și normele de deontologie în analiza situațiilor concrete sau a studiilor de caz, propunând soluții etice și conforme cu codurile deontologice relevante.
Tema 11 Etica în campaniile electorale Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RÎ 2, 5, 12, 14		
<i>Cuvinte-cheie: etică, campanii electorale, narative, mesaje, principii etc.</i> - Codul de conduită privind desfășurarea și reflectarea campaniei electorale - etică și responsabilitatea concurenților electorali - Etica jurnalistică în campaniile electorale	-cunoaște norme și principii etice recomandabile actorilor electorali - identifică carențe și efecte negative ale campaniilor electorale fără principii -recomandă bune practici și modele de comportamente dezirabile concurenților electorali -evaluează gradul de mediatizare echilibrată și în mod etic a procesului și a campaniilor electorale	<i>Absolventul în mod autonom</i> evaluează impactul practicilor neetice în campaniile electorale asupra procesului democratic, legitimității alegerilor și încrederii cetățenilor în sistemul politic. identifică exemple de bune practici internaționale care promovează standarde etice ridicate în organizarea și desfășurarea campaniilor electorale. propune soluții etice și strategii pentru prevenirea și combaterea comportamentelor neetice în campaniile electorale, respectând legislația și codurile deontologice.

V. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

În procesul de predare-învățare se va ține cont de două aspect ale activității individuale ale studentului:

Primul aspect ține de activitatea individuală privind învățarea unei teme concrete: studierea notelor de curs, documentarea, realizarea unor sarcini sau situații de problemă etc.

Al doilea aspect ține de construcția unor produse, procese în mod individual sau în grup. În acest sens studenții vor elabora:

Produs preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
Cod etic/ deontologic pentru o instituție organizație X	- Descrierea misiunii organizației/instituției, valorilor organizației - enunțarea scopului și obiectivelor, - domeniului de acțiune a codului - conținutul propriu-zis	- actualitate - suportul bibliografic - metodologia - fundamentarea științifică a tezelor - relevanța concluziilor	Ultima săptămână a semestrului

VI. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

• Formele de organizare a instruirii

Specificul cursului și particularitățile repartizării orelor pe unități de învățare (**15 ore – curs, 30 ore – seminar, licență zi; 14 ore – curs, 4 ore – seminar, licență fr**) determină și demersul didactic. Accentul va fi pus pe proiectarea și realizarea cursurilor mixte, problematizate etc. Seminarele vor fi axate pe unități complexe de învățare și orientate la formarea de competențe proiectate. Diversitatea seminarelor va asigura motivația studenților pentru învățare, dar și contexte reale de învățare prin metode active și interactive.

• Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)

Proiectarea diferitor tipuri de strategii didactice va fi determinată de:

- ✓ abordarea constructivistă în educație;
- ✓ tipologia finalităților cursului;
- ✓ forme de organizare a instruirii: curs, seminar;
- ✓ viziunea didactică a profesorului;
- ✓ substanța științifică a unităților de conținut etc.

Ideea-cheie a metodologiei propuse în curriculumul dat constă în promovarea învățării centrate pe student – activitatea de construire individuală a cunoașterii; subiectul se informează, selectează, apreciază, analizează, compară, clasifică, transferă, descoperă, rezolvă, concluzionează etc. Cu alte cuvinte, studentul realizează demersuri constructiviste în măsură în care profesorul să asigure ca procesul de predare-învățare-evaluare nu se rezumă la furnizarea de informații (*ce să învețe*), ci sprijină/îndrumă studenții să învețe (*cum să învețe*) și să gândească, exersându-și competențele de gândire superioară, activă, logică, analitică, critică.

Realizarea acestei idei-cheie se axează pe strategii didactice active/interactive, care au la bază următoarele principii:

- Construirea propriilor înțelesuri și interpretări ale conținuturilor instruirii.
- Discutarea și negocierea, nu impunerea obiectivelor.
- Promovarea alternativelor metodologice de predare-învățare-evaluare.
- Solicitarea informațiilor transdisciplinare și analizele multidimensionale ale realității curriculare.
- Evaluarea mai puțin criterială și mai mult reflexivă, prin metode alternative de evaluare.
- Promovarea învățării prin descoperire și rezolvare de probleme.

Așadar, predarea-învățarea cursului se va axa pe următoarele strategii didactice: strategii expositive; strategii didactice ilustrativ-explicative; strategii euristice; strategii de învățare prin cooperare; strategii axate pe acțiunea de cercetare; strategii problematizate.

• Strategii de evaluare a rezultatelor academice, inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale

Evaluarea curriculară se aplică prin două forme: intermediară și finală.

1. *Evaluarea sumativă intermediară* se efectuează sub formă de lucrări de control pe un grup de cinci-șase teme cu subiecte care cuprind cele trei nivele: de cunoaștere, de aplicare și de integrare.

2. *Evaluarea sumativă finală* se efectuează în conformitate cu planul de învățământ sub formă de examen. Testele de examinare conțin subiecte la disciplină, care corespund celor trei nivele: de cunoaștere, de aplicare și de integrare. Aprecierea cunoștințelor se efectuează conform baremelor unice stabilite la facultate.

La stabilirea notei finale se iau în considerare	Ponderea în notare, exprimată în % (Total=100%)	
- testarea continuă pe parcursul semestrului, rezultatele activității la seminare / lucrări practice de laborator	cel puțin 60%	20%
- testarea periodică prin lucrări de control		30%
- activitățile individuale teme / referate / eseuri / traduceri / proiecte, studiu de caz, etc.		10%
- activități practice		0%
- alte activități (precizați)		0%
Rezultatele de la examenul final	cel mult 40%	

MODEL DE TEST SUMATIV UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

TESTUL nr.7

la examenul, *anul III Etică Profesională*

Facultatea Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative

Subiectul I. Etica de tip kantian

- 1.1. Explicați semnificația conceptelor de autonomie, imperativ categoric, imperativ practic, datorii morale perfecte, datorii morale imperfecte
- 1.2. Analizați argumentele kantiniene pentru universalizarea celor două imperative. Argumentați importanța unei asemenea abordări
- 1.3. Construiți exemple din profesia de politician în care intervin implicații ale datorii morale

Subiectul II. Coraportul etică și morală

- 2.1. Dați definiții ale termenului etică și morală
- 2.2. Analizați deosebirile și asemanările între termenii etică și morală
- 2.3. Demonstrați vulnerabilitatea aplicabilității principiilor etice în politică

Modul de evaluare: nivelul 1 –max. 3 p., nivelul 2- max. 5p., nivelul 3 – max. 7p

Nota	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Punctaj	1	2	3	4-5	6-8	9-11	12-17	18-23	24-28	29-30

BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ

1. Codul de conduită a funcționarului public, 2009
<http://lex.justice.md/viewdoc.php?id=327607&lang=1>
2. Ethics in Politics: *The Rights and Obligations of Individual Political Agents*, 1st Edition, by Emily Crookston (Editor), David Killoren (Editor), Jonathan Trerise,
<https://www.amazon.com/Ethics-Politics-Obligations-Individual-Political/dp/113885803X>
3. Grenier H. Marile doctrine morale, Humanitas, București, 1995
4. Gulyas Gyula, Radu Liviu și alții. *Etica în administrația publică. Suport de curs*. Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj Napoca, 2011
5. Iliescu Adrian-Pauș. *Mentalități și instituții*. București, 2002
6. *Legea integrității*, .2017, <http://lex.justice.md/md/370852/>
7. Lungu Viorelia. *Etica profesională: Suport de curs*. Univ. Tehnică din Moldova, Chișinău: CEP UTM, 2011

8. Manoilescu Mihai, *Etica politică*, București, 2010
9. McElroy Robert. *Moralitatea în politica externă americană și rolul eticii în Relațiile Internaționale*. București: Editura Paideea, 1992
10. Miroiu Adrian (ed.), *Etica aplicată*, Editura Alternative, București, 1995
11. Miroiu Mihaela. *Etica profesională*. Curs universitar. Universitatea București, 2000
12. Miroiu, Mihaela, Blebea Nicolae. *Introducere în etica profesională*, Editura Trei, 2001
13. Putină Natalia, *Etica profesională*. Suport de curs. CEP USM, Chișinău, 2021
14. Singer Peter, *Tratat de etică*, Iași, Polirom, 2013
15. *Strategia națională anticorupție 2017-2020*,
https://www.google.com/search?ei=BrJ4WsTuNIKXsgHJzIOgAQ&q=strategia+nationala+anticoruptie+RM+&oq=strategia+nationala+anticoruptie+RM+&gs_l=psy-ab.12..0i22i30k1.20269.22384.0.24614.4.4.0.0.0.158.555.0j4.4.0....0...1c.1.64.psy-ab..0.4.553...0i19k1j0i22i30i19k1.0.pSHxUKHwMx0#

BIBLIOGRAFIE OPȚIONALĂ

1. Johns, Gary, “Comportament organizațional”, Putere, politică și etică, Editura Economică, București, 1998
2. Kant, Immanuel, *Întemeierea metafizicii moravurilor*, Ed. Științifică, București, 1972
3. Mill, John Stuart, *Utilitarismul*, Alternative, București., 1994
4. Miroiu, Adrian (ed), *Teorii ale dreptății*, Alternative, București, 1995
5. Miroiu Adrian, *Filosofia în haine de gală*, All, București, 1998
6. Miroiu, Mihaela și Miroiu, Adrian, (editori), *Dreptatea și fericirea*, All, București, 1995
7. Miroiu, Mihaela, *Convenio. Despre femei, natură și morală*, Alternative, București, 1996
8. Bihan, Christine, *Marile probleme ale eticii*, Institutul European Iași, 1997.
9. Macintyre, Alasdair, *Tratat de morală*, Humanitas, 1998
10. Pleșu, Andrei, *Minima moralia*, Humanitas, București, 2005
11. Popa, Dumitru Titus, *Deontologia profesiunii de ziarist*, Editura Norma, București, 2000
12. Rawls. *The Theory of Justice*, Cambridge, Harvard University Press, 1971